

بررسی مزیت نسبی اقتصادی تولید پسته با استفاده از روش مدلسازی ایجاد گزینه: مقایسه الگوی کشت بهره‌برداران مناطق آب شیرین و شور در استان فارس

مهندس رضا صداقت - دکتر جواد ترکمانی

پژوهشگر مؤسسه تحقیقات پسته کشور - عضو هیئت علمی گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه شیراز

استان فارس با سطح زیرکشت ۸۶۶۱ هکتار پسته در سال ۷۷ مقام چهارم سطح زیرکشت و مقام اول روند توسعه کشت در کشور را به خود اختصاص داده است (۵). سطح زیرکشت قابل توجه و روند فزاینده آن در این استان ایجاب می‌نماید تا برنامه‌ریزی لازم بر مبنای مزیت منطقه‌ای بعمل آمده و در مناطقی که مزیت نسبی برای تولید این محصول وجود دارد سطح زیرکشت توسعه و در سایر مناطق محدود گردد.

پتانسیلهای موجود کشاورزی در استان بسیارند به طوریکه تعداد قابل توجهی از محصولات کشاورزی (اعم از محصولات باغی و زراعی) در منطقه قابل کشت می‌باشد، لیکن تاکنون هیچ مطالعه اقتصادی جامع در زمینه شناسایی مزیت نسبی بعمل نیامده است. در همین راستا، این مطالعه با هدف تعیین مزیت نسبی اقتصادی کاشت پسته در مقایسه با سایر محصولات انجام گردید.

آمار و اطلاعات مورد نیاز با استفاده از روش میدانی و به کمک روش نمونه‌گیری خوشه‌ای دو مرحله‌ای و تکمیل پرسشنامه از ۱۸۰ بهره‌بردار کشاورزی، جمع‌آوری گردید و بهره‌برداران بر مبنای وضعیت کمی و کیفی آب کشاورزی به دو گروه تقسیم گردیدند و برای هر یک از این دو گروه با استفاده از روش برنامه‌ریزی خطی تقریباً بهینه (MGA) الگوهای بهینه و تقریباً بهینه تعیین و مزیت نسبی پسته در هر گروه مشخص گردید.

نتایج مطالعه نشان داد که کاشت پسته در مناطق آب شور از مزیت بالایی برخوردار بوده در حالیکه کاشت این محصول در مناطق آب شیرین از مزیت پایینی برخوردار می‌باشد. همچنین مزیت نسبی سایر محصولات کشاورزی منطقه نیز تعیین و ارائه شده است. در پایان با استفاده از نتایج بدست آمده پیشنهادهای ارائه گردیده است.

کلمات کلیدی: مزیت نسبی - مزیت منطقه‌ای - برنامه‌ریزی تقریباً بهینه - الگوی بهینه - الگوهای تقریباً بهینه